

До
Председателя на Европейската комисия

До
Председателя на Европейския съвет

До комисаря
по Правосъдие и защита на потребителите

До
Групата на държавите,
борещи се срещу корупцията (ГРЕКО)

До
Председателя на Народното събрание на
Република България

До
Министър-председателя на
Република България

До
Заместник министър-председателя на
Република България и министър на
външните работи

Уважаеми госпожи и господа,

Българската държава е длъжна по силата на ДФЕС да транспонира всеки приет акт на вторичното право на ЕС, какъвто е директивата. На 3.04.2014 г. е приет такъв нормативен акт – Директива 2014/42/ЕС на ЕП и Съвета за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз, създаваща задължение за държавите членки да въведат законодателство, което да отразява нейните материалноправни норми и процесуални стандарти. Директивата следваше да е транспонирана от Република България до месец ноември 2016 година. Това не е направено с изричен акт на националното законодателство, макар в мотивите към отделни правни норми законодателят да споменава мимоходом съществуването ѝ. Директивата не е транспонирана в наказателното (материално) право и в наказателно-процесуалното

законодателство въпреки изричното задължение тя да се прилага в наказателното производство.

Паралелно, за целия период от 3.04.2014 г. до настоящия момент, всички официални изявления на държавата пред Съда на Европейския съюз, националните съдилища и гражданите и юридическите лица, подчинени на правния ред на Република България, са неизменно в смисъл, че Директивата *не се отнася и не се прилага* към никаква част от т.нар. „гражданска конфискация“ (Закон за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество-2012, (ЗОПДНПИ-отм.) и Закон за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество-2018 (ЗПКОНПИ).

Изненадващо, в официален документ на ЕК, съставен на основание чл. 13 от Директивата, се появява съобщение, чието съдържание противоречи на действителността и изявленията на държавата. В Доклада на ЕК (COM (2020) 217 final) от 2.06.2020 г., озаглавен „*Възстановяване и конфискация на активи: да гарантираме, че престъпността „не си струва“*“, ЕК отчита пред ЕП и Съвета, че България е една от страните, която *е транспонира Директивата* в своето „гражданско законодателство“, или в своето законодателство за *гражданска конфискация*. Двете официални становища на държавата, представяни пред различни органи на съдебната власт – европейски и национални и пред администрацията и парламента на ЕС, са взаимноизключващи се. В действителност Директивата не е транспонирана нито в гражданското, нито в наказателното, нито в административното законодателство на Република България, а ако държавата промени позицията си пред Съда на ЕС и националните съдилища и признае официално, че е транспонира Директивата чрез законите за т.нар. „гражданска конфискация“, то тя е изцяло неправилно транспонирана, защото тези закони ѝ противоречат в принципен и детайлен аспект.

В годишен доклад на групата държави GRECO (Group of States Against Corruption) за 2020 г., оповестен на 3.06.2020 г., се отчита, че България е изпълнила 16 от 19-те препоръки (мерки) за справяне с корупцията сред народните представители, полицията, следователите, прокурорите, съдиите и т.н. Неверността на подобна констатация в доклад на специална организация към Съвета на Европа за всеки, който живее в България, не се нуждае от доказателства. Тя е пряко осезаема и пряко илюстрирана от протестите на улицата.

На 5.06.2020 г. пък Министерството на правосъдието разпространи новината, че е *проведена „първа мисия на ЕК по новия хоризонтален механизъм за върховенство на правото“* чрез видеоконферентни разговори между експерти на Европейската комисия, министри, магистрати, ИВСС и КПКОНПИ. От съобщението става ясно, че онези, чиито действия и поведение трябва да бъдат контролирани – министри, магистрати, полицаи и КПКОНПИ, вкупом са отчели напредък и събеседването е приключило. По този начин държавата е изключила достъпа на експертите и длъжностните лица на Брюксел до информация с пряко отношение към спазването на върховенството на правото и признаците на правовата държава в Република България. По този начин е предпоставила в септемврийския доклад на ЕК за новия хоризонтален механизъм за спазване на

върховенството на правото да бъдат заложили неверни констатации за България, основаващи се само на официалните отчети на заинтересовани от прикриване на действителното правно положение длъжностни лица.

Описаните по-горе три факта имат обединяващи признаци – пряко засягат функционирането на средствата и механизмите на правовата държава, пряко засягат правата и законните интереси на гражданите, техните организации и юридическите лица.

Във връзка с изложеното неправителствените организации, подписали това писмо, се обръщат към Вас с настоятелна молба да укажете на съответните органи и длъжностни лица да осигурят незабавното публично оповестяване на пълната информация за подготовката, провеждането и хода на процесите, част от които са описаните по-горе факти или събития, както и незабавно да предоставят публичен достъп до най-малко на следните документи:

1. Всички писма – уведомления на държавата, съставени и депозираны в периода 3.04.2014 г. – 8.07.2020 г., независимо от кого изхождат те – от Народното събрание, Министерския съвет, Министерството на външните работи, Министерството на правосъдието или друга институция, на правно основание чл. 12, § 3 на Директивата, които представляват официалната нотификация на Република България до Европейската комисия за транспонирането на Директивата. Съгласно тази норма *„държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат в областта, уредена с настоящата директива“*, ведно с документите, които представляват неразделна част от тези писма – уведомления, техни приложения или допълнителни протоколи и изявления, които са свързани с нотификацията и нейното съдържание, съответно придружени от конкретните текстове, чрез които държавата е обяснила на ЕК, че е транспонирала Директивата;

2. Официалните документи, с които държавата е заявила позицията си за транспонирането на Директивата, отразена в Доклада на ЕК от 2.06.2020 г. по чл. 13 от Директивата, ведно с всички приложения към него;

3. Документите, които са предоставени на експертните срещи на Службите на Комисията по въпросите на неоснованата на присъда конфискация и които са послужили за съставяне на работния документ на службите на Комисията „Анализ на мерките за неоснована на присъда конфискация в Европейския съюз“¹. Анализът е разглеждан като междинна стъпка за подготовката на отговора на съзаконодателите, който е представен в доклада от 2.06.2020 г. на ЕК.

4. Документите, които българската държава е предоставила на групата държави GRECO (Group of States Against Corruption) за 2020 г. за изготвянето на годишния доклад за 2019 г. на тази организация.

¹ Brussels, 12.4.2019 SWD(2019) 1050 final COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Analysis of non-conviction based confiscation measures in the European Union.

5. Копия от официалната кореспонденция на експертите на ЕК по организиране и провеждане на процедурата за създаване на новия механизъм и конкретните изявления на участниците в проведената „*първа мисия на ЕК по новия хоризонтален механизъм за върховенство на правото*“, включително копия на видеозаписите на проведените видеоконферентни разговори между експерти на Европейската комисия, министри, магистрати, ИВСС и КПКОНПИ.

Подписалите настоящото писмо организации заявяват крайното си неудовлетворение от негативното отношение на законодателната и изпълнителната власти и заявяват несъгласие с изнесената от Република България информация и начина на нейното интерпретиране в официални документи на органите на ЕС и настояват за преразглеждане на позицията на България и съответните констатации в официалните документи на съюза, в това число:

- отправяме искане до Министерския съвет и Народното събрание на Република България за осъществяване на последваща оценка на въздействието на ЗОПДНПИ (отм.) и ЗПКОНПИ по реда на чл. 18б и чл. 22 от Закона за нормативните актове, която да се извърши едновременно с пълна ревизия на статута, дейността и резултатите от дейността на КПКОНПИ и нейните праводатели, включително за последваща оценка на процедурата по подготовка и приемане на конфискационните закони от 2009 г. до настоящия момент;
- организиране и провеждане на национална конференция с участието на научните среди и заинтересованите институции за обсъждане на теоретичните и практически правни възможности за съществуване на конфискационна отговорност за придобито имущество (незаконно придобито имущество), която да се провежда кумулативно и независимо от отговорността за конфискация на предмет, средства и облаги от престъпления и административни нарушения и за мястото на този вид „хибридна“ отговорност в системата на санкционното право на Република България;
- отправяме искане до Народното събрание за автентично тълкуване като издаде тълкувателен закон на правните норми, които според законодателната власт транспонират Директива 2014/42/ЕС както в областта на наказателното право и процес, така и в другите правни отрасли, включително в гражданското право на Република България;
- отправяме искане до Народното събрание за реално транспониране на Директивата с акцент върху правните гаранции за защита на правото на собственост на всички проверявани и трети лица (непрестъпници), чиято правна сфера и лично имущество са включени в санкционната система за борба с тежките престъпления на XXI-ви век.

11.08.2020 г.

София

Бойко Станкушев
Антикорупционен фонд

Диляна Маркова
Български адвокати за правата на човека

Биляна Гяурова-Вегертседер
Български институт за правни инициативи

Красимир Кънев
Български хелзинкски комитет

Светла Костадинова
Институт за пазарна икономика